

Sygn. akt III KK 410/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **P. K.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 30 stycznia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Rejonowego w G.

z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. akt X K (...),

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 30 czerwca 2011 r. sygn. X K (...) uznał P. K. za winnego tego, że w dniu 9 sierpnia 2009 r. w P. , działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, dokonał kradzieży złotego łańcuszka z wisiorkiem o łącznej wartości 400 zł na szkodę B. A. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 33 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r. i art. 4 § 1 k.k. skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i na karę grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych po 10 zł każda. Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k. zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 3 lat i oddał oskarżonego w tym czasie pod dozór kuratora

sądowego. P. K. został nadto zobowiązany - na mocy art. 415 § 1 k.p.k. i art. 415 k.c. - solidarnie ze skazanym T. O. - do naprawienia wyrządzonej szkody wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 sierpnia 2009 r., z równoczesnym zwolnieniem od ponoszenia kosztów procesu.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 7 lipca 2011 r. bez kontroli instancyjnej (k. 341, 342, 347).

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. sygn. VI Ko (...) Sąd Rejonowy w T. na podstawie art. 75 § 1 k.k. zarządził wobec P. K. wykonanie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym wyrokiem. Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 15 maja 2014 r. (akta w sprawie D (...) k. 91- 92, 130).

Natomiast Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z dnia 27 czerwca 2014 r. sygn. akt X K (...), orzekając z urzędu na podstawie art. 30 § 1 k.p.k., art. 93 § 1 k.p.k. art. 45 § 3 k.w. i art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1247) zwanej dalej także ustawą nowelizującą, odmówił zamiany na karę aresztu, prawomocnie orzeczonej wobec P. K. i podlegającej wykonaniu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności.

W uzasadnieniu swojego stanowiska Sąd odwołał się do treści znowelizowanego ustawą z dnia 27 września 2013 r. przepisu art. 119 § 1 k.w. i wyraził pogląd, iż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, odnoszącą się do znamion przewidzianego w tym przepisie czynu zabronionego, stanowiącego tzw. czyn przepołowiony, należy przyjmować na datę jego popełnienia, nie zaś na datę orzekania, czy to w przedmiocie odpowiedzialności karnej, czy zamiany kar. Dlatego wyliczając w ten sposób wartość graniczną, od której tego rodzaju czyn stanowi przestępstwo - nie przekraczającą 1/4 minimalnego wynagrodzenia za pracę w dacie jego popełnienia, uznał, że w dalszym ciągu stanowi on przestępstwo, a zatem nie podlega kontrawencjonalizacji w trybie art. 50 ustawy nowelizującej.

Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 22 lipca 2014 r. (k.371-374. 379, 380).

Od powyższego orzeczenia kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył powyższe postanowienie w całości, na

korzyść skazanego P. K. zarzucając na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, polegające na odmowie dokonania zamiany wobec skazanego kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 czerwca 2011 r. sygn. akt X K (...), na karę 30 dni aresztu w sytuacji, gdy istniały ku temu przesłanki, ponieważ czyn objęty tym wyrokiem stanowił wykroczenie według wskazanej ustawy.

Powołując się na powyższe wniósł on o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wywiedziona na korzyść skazanego okazała się oczywiście zasadna, dlatego została rozpoznana na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Postanowienie Sądu Rejonowego [...] w G. zapadło z rażącym naruszeniem art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247), który na podstawie art. 56 pkt 1 tej ustawy wszedł w życie w dniu 9 listopada 2013 r. Jednocześnie z tym samym dniem na podstawie art. 2 pkt 4 cyt. ustawy został znowelizowany art. 119 k.w. poprzez zmianę wartości granicznej szkody decydującej o tym kiedy kradzież, należy kwalifikować jako wykroczenie z art. 119 k.w., a kiedy jako przestępstwo z art. 278 § 1 i 3 k.k. Za jedyne kryterium tego rozróżnienia przyjęto wartość szkody nie przekraczającej ¼ minimalnego wynagrodzenia za pracę, które stosownie do treści art. 47 § 9 k.w., dodanego z dniem 9 listopada 2013 r. na mocy art. 2 ust. 2 u.n., należy wyliczać w oparciu o minimalne wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679. z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314).

Sąd Rejonowy wydaje się nie zauważać, że kontrawencjonalizacja wprowadzona dyspozycją art. 50 u.n. dotyczy orzeczeń, które uprawomocniły się

przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z dnia 27 września 2013 r. Dlatego zmiana ustawy, mocą której dane zachowania będące wcześniej przestępstwami stanowią obecnie wykroczenia nie powoduje, iż możliwa jest zmiana oceny prawnej czynu ustalonego w prawomocnym wyroku, a więc że następuje "przekształcenie" owego przestępstwa w wykroczenie (zob. uchwały SN: z dnia 27 września 1985 r., VI KZP 25/85, OSNKW 1986/3-4/19 i z dnia 30 kwietnia 2014 r., I KZP 6/14, OSNKW 2014/6/47, postanowienie SN z dnia 16 lipca 2014 r., III KK 211/14, Prok.i Pr.-wkł. 2014/11-12/2,). Zatem, przekwalifikowanie czynu z kategorii przestępstw do wykroczeń w trybie art. 50 u.n. nie powoduje zmiany charakteru prawomocnego skazania, które w dalszym ciągu jest skazaniem za przestępstwo, a modyfikuje jedynie wymiar kary, jej wykonanie oraz przedawnienie wykonania kary i zatarcie ukarania według zasad przewidzianych w Kodeksie wykroczeń. Dlatego też przyjęty w art. 50 u.n. model kontrawencjonalizacji ograniczający się do przekształceń prawomocnego wyroku w zakresie orzeczenia o karze nie uzasadnia stosowania ustawy nowelizującej z dnia 27 września 2013 r. wstecz poprzez dokonanie oceny znamion znowelizowanego art. 119 k.w., przez pryzmat przepisów określających minimalne wynagrodzenie za pracę w dacie popełnienia czynu, ponieważ w tym czasie obowiązywał inny stan prawny, który został uwzględniony przez Sąd orzekający o odpowiedzialności sprawcy i ta ocena zyskała przymiot prawomocności. Dlatego Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lipca 2014 r. w sprawie III KK 211/14 trafnie uznał, że w przypadku przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., popełnionego przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, za które prawomocnie orzeczono określone kary, analizę wartości granicznej mienia stanowiącego przedmiot kradzieży dla celów kontrawencjonalizacji, w myśl art. 119 § 1 k.w, w brzmieniu nadanym tą ustawą należy odnosić do 1/4 minimalnego wynagrodzenia, jednak nie z chwili popełnienia czynu zabronionego, jak to przyjął Sąd Rejonowy w G., lecz z daty wejścia w życie ustawy z dnia 27 września 2013 r. Wartość ta wynosi 400 zł, bowiem zgodnie z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r. (Dz. U. z dnia 17 września 2012 r., poz. 1026), wydanym na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, od

dnia 1 stycznia 2013 r. wynagrodzenie to ustalone zostało w wysokości 1.600 zł. Zatem, kontrawencjonalizacji w trybie art. 50 u.n. dokonuje się tylko raz na datę wejścia w życie ustawy nowelizującej. Z tego powodu nieuzasadnione są obawy Sądu Rejonowego, że w przypadku zanegowania wyrażonego w zaskarżonym orzeczeniu zapatrywania prawnego, należałoby dokonywać kolejnych przekształceń kary wymierzonej skazanemu, o ile w przyszłości dojdzie do zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Mając powyższe na uwadze, przy uwzględnieniu, że wysokość szkody wyrządzonej przez P. K. czynem przypisanym mu w prawomocnym wyroku Sądu Rejonowego w G. w sprawie X K (...) wynosiła 400 zł, a zatem w dacie wejścia w życie ustawy nowelizującej nie przekraczała kwoty 400 zł stanowiącej wartość graniczną, powyżej której należy tego rodzaju czyn kwalifikować jako przestępstwo, trzeba stwierdzić, że Sąd Rejonowy obowiązany był do dokonania kontrawencjonalizacji wskazanego wyżej wyroku, poprzez zamianę orzeczonej kary pozbawienia wolności, której wykonanie zarządzono, na karę 30 dni aresztu. Dlatego też Sąd ten przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia w sposób rażący naruszył przepis art. 50 u.n., które to naruszenie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.. W postępowaniu ponownym, stosownie do dyspozycji art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. Sąd *meriti* uwzględni przedstawionej wyżej zapatrywania prawne.